

Norges Interne Revisorers Forening
Postboks 1417 Vik
0115 OSLO

Oslo, 20. mars 2012

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
(Postmottak@hod.dep.no)

Høringskommentarer om forslag til endringer i helseforetaksloven

Norges Interne Revisorers Forening (NIRF) viser til høringsnotat av desember 2011 og ønsker å komme med innspill til høringsnotatet selv om vi ikke eksplisitt er satt opp som høringsinstans. Våre kommentarer gjelder kun for foreslåtte lovendringer og kommentarer relatert til internrevisjon samt begrepsbruk.

NIRF er en interesseorganisasjon for alle som arbeider med eller har interesse av fagområdene internrevisjon, risikostyring, internkontroll og virksomhetsstyring (governance). NIRF er en del av The Institute of Internal Auditors (IIA) hvor mer enn 170 000 personer fra 165 land er medlemmer på verdensbasis. NIRF er med sine 750 norske medlemmer den største internrevisjonsforeningen i Norden. Internrevisjoner innretter sitt arbeid etter faglige internasjonale standarder utarbeidet av IIA. Standardene definerer grunnleggende prinsipper for utøvelse av internrevisjon og lar brukerne av internrevisjonstjenestene ha klare forventninger til kvalitet og profesjonalitet i utøvelse av internrevisjon.

Definisjon av internrevisjon: Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsettinger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance.

Internrevisjonen har en viktig rolle på vegne av styret når det gjelder å påse at virksomheten har etablert god risikostyring og internkontroll, og at det etterleves i praksis. Vi er positive til forslaget om å videreføre praksisen med internrevisjon i de regionale helseforetakene gjennom å lovfeste pålegg om etablering av internrevisjon og tror dette kan bidra til å styrke internrevisjonens legitimitet og klargjøre dens organisatoriske plassering.

Begrepsbruk:

§ 21 a Styrets revisjonskomite

De siste fire årene er betegnelsen «revisjonsutvalg» benyttet i lover, forskrifter, NOU-er og Stortingsmeldinger. Viser eksempelvis til

- NOU 2011: 8 Ny finanslovgivning, Utredning nr. 24 fra Banklovkomisjonen
- Ot.prp. nr. 78 om lov om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (gjennomføring av revisjonsdirektivet) fra 2009
- NOU 2008: 16 om foretaksstyring og tiltak mot manipulering av finansiell informasjon
- Allmennaksjeloven m.f.

Vi mener det vil være hensiktsmessig med en ensartet betegnelse på dette underutvalget av styret og foreslår at «revisjonsutvalg» benyttes i stede for «revisjonskomite».

I merknader til endring av helseforetaksloven benyttes begrepet «konsernrevisjon» og «internrevisjon» om hverandre, noe som skaper forvirring. For å unngå misforståelser anbefaler vi at begrepet «internrevisjon» benyttes konsekvent gjennom merknadene og i lovteksten.

Kommentarer til endringsforslaget i helseforetaksloven § 37 a Internrevisjon:

Det er lovutkastets hensikt å pålegge etablering av internrevisjon for å bistå styret med sitt tilsynsansvar og få bekreftelser på at ledelsen har etablert tilstrekkelig internkontroll for å ta ned risikonivået slik at målsettinger nås. Videre spesifiserer utkastet rapporteringslinjer, hvilke områder som ligger inn under internrevisjonens risikounivers samt tilgangsrettigheter til opplysninger. Lovteksten stiller imidlertid ingen krav om at internrevisjonen skal arbeide etter anerkjente standarder. Et slikt krav vil kunne fremheve det unike med internrevisjon som skiller denne funksjonen fra andre kontroll- og bekreftelsesfunksjoner; uavhengighet og systematisk og metodisk tilnærming. For å gjøre lovteksten enda mer tydelig har vi i tillegg følgende kommentarer til utkastet slik det foreligger pr. i dag:

1. ledd: *«For å utføre pålagt tilsyn og revisjon tilsetter regionale helseforetak intern revisjon. Internrevisjonen skal rapportere til styret og til daglig leder»*

Første setning foreslås endret til:

«De regionale helseforetakene etablerer en uavhengig, objektiv internrevisjonsfunksjon og tilsetter leder av denne. Internrevisjonen skal gjennom en systematisk og strukturert metode avgi bekreftelser til styret og bidra til forbedringer i helseforetakets risikostyring, internkontroll og virksomhetsstyring.»

Kommentar: Slik teksten leses i dag kan det synes som om internrevisjonen er styrets eneste middel til å føre tilsyn og revisjon. Det er også viktig å få frem at internrevisjonen er

uavhengig og objektiv, samt benytter en systematisk og strukturert metode for å vise hvordan funksjonen skiller seg ut fra andre kontroll- og tilsynsinstanser.

1. ledd siste setning: «*Internrevisjonen skal rapportere **funksjonelt** til styret og **administrativt** til daglig leder*». (uthevet skrift utgjør vårt innspill)

Kommentar: Internrevisjonens uavhengighet kommer klarere frem ved å legge til «funksjonelt» og «administrativt».

2. ledd: «*Internrevisjonen skal føre tilsyn med....*»

Kommentar: Vi mener det kan være forvirrende å benytte ordet «tilsyn» som lett kan assosieres med andre tilsynsfunksjoner, som det for øvrig er mange av innen helsesektoren. Internrevisjonens hovedoppgave er å avgi bekreftelser til styret og ledelsen på at det er iverksatt hensiktsmessig risikostyring i tråd med organisasjonens målsettinger, og at det er etablert internkontroll som tar identifiserte risikoer ned til akseptabelt nivå.

Vi foreslår samtidig at det legges inn et krav i 2. ledd om at internrevisjonen skal utøves i henhold til anerkjente standarder, ref. våre kommentarer under forrige punkt. Dette er også i tråd med det eksempelvis Direktoratet for økonomistyring (DFØ) anbefaler i sin veiledning «*Statlige virksomheter som vurderer å etablere en internrevisjon*» av desember 2011. Tilsvarende krav stiller også Finanstilsynet i forskrift 2008-09-22 nr. 1080 der det fremgår at: «*Internrevisjonen skal gjennomføres i henhold til anerkjente standarder og løpende følge foretakets virksomhet.*»

Det bør vurderes hvorvidt ansvar for å ansette leder av internrevisjonen, godkjenning av internrevisjonens instruks og årsplaner bør fremgå av lovteksten under styrets ansvarsområde. Vi har ingen ytterligere kommentarer til øvrig lovtekst, men ønsker å poengtere at detaljer i tilknytning til lovteksten kan inngå i internrevisjonens mandat (instruks).

Vi håper dere har mottatt mange gode innspill fra øvrige høringsinstanser og ønsker dere lykke til med ferdigstillingen av lovforslaget.

Med vennlig hilsen
Norges Interne Revisorers Forening



Ellen Brataas
generalsekretær

Vedlegg: IIA's/NIRFs Etiske regler og standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon (sist oppdatert januar 2011)

ETISKE REGLER OG *STANDARDER*

for profesjonell utøvelse av internrevisjon

Januar 2011



*Fremskritt gjennom
deling av kunnskap*

www.iaa.no



Copyright © 2004-2011 by The Institute of Internal Auditors, Inc.

NIRF har fått tillatelse fra copyrightinnehaveren The Institute of Internal Auditors, 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, USA til å utgi denne oversettelsen. Ved oversettelsen er det nedlagt mye arbeid for å få den norske teksten innholdsmessig mest mulig lik den opprinnelige engelske teksten. Ingen deler av dette dokumentet kan bli reproduisert, lagret i noe medium eller oversendt i noen form, eller på noen annen måte anvendt elektronisk, mekanisk, fotokopiert, nedtegnet eller liknende, uten forhåndsgodkjenning av IIA, Inc.:

The Institute of Internal Auditors
Standards and Guidance
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs
Florida 32701-4201, USA
Phone: +1 407 937 1100
Fax: +1 407 937 1101
E-mail: guidance@theiia.org
Web: www.theiia.org

NB! Dersom det oppstår tvil om en språkmessig tolkning så gjør NIRF oppmerksom på at det er den engelske teksten som må legges til grunn.

Oslo, januar 2011

ISBN 978-82-92750-02-5

NORGES INTERNE REVISORERS FORENING

Norges Interne Revisorers Forening – NIRF – er interesseorganisasjonen for alle som arbeider med eller har interesse av fagområdene internrevisjon, governance, risiko-styring og kontroll. Foreningens formål er å styrke den faglige og etiske utviklingen innenfor internrevisjon med henblikk på at medlemmer tilfører merverdi i sine organisasjoner og er en viktig del av foretaksstyringen.

NIRF gir foreningens medlemmer og fagmiljøet generelt tilbud om faglige nettverk, kompetanseutvikling, sertifiseringsordninger, informasjon, litteratur, metoder og verktøy innenfor disse fagområdene. Besøk www.iaa.no for mer informasjon om foreningen.

NIRF er et nasjonalt institutt av det globale The Institute of Internal Auditors (IIA). Foreningen ble etablert i Norge i 1951 og er med sine om lag 770 medlemmer den største internrevisjonsforeningen i Norden. NIRF deler profesjonens grunnleggende prinsipper – etiske regler og internasjonale *standarder* for profesjonell utøvelse av internrevisjon – med mer enn 170 000 medlemmer i 165 land.

Foreningens motto er «*Fremskritt gjennom deling av kunnskap*».



For mer informasjon, kontakt:

Norges Interne Revisorers Forening

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo

Besøksadresse: Munkedamsveien 3B, 3. etasje

e-post: post@iaa.no

www.iaa.no

FORORD

Forord Helt siden the Institute of Internal Auditors (IIA) sine *standarder* ble publisert for første gang i 1978, har disse i økende grad blitt anerkjent som profesjonens kvalitetsnorm. Organisasjoner i mer enn 165 land har tatt i bruk *standardene* og i 2010 hadde mer enn 170 000 medlemmer av IIA akseptert å følge *standardene*, som er et krav for å være medlem.

Internrevisjonens rammeverk

Internrevisjonens rammeverk

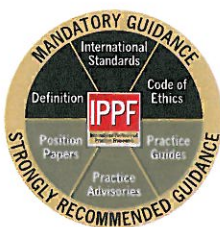
– The International Professional Practices Framework (IPPF)

Standardene er en del av et overordnet rammeverk som inneholder alle IIAs faglige retningslinjer. Internrevisjonens rammeverk - The International Professional Practices Framework (IPPF) – er laget for å gjøre hele spekteret av faglige retningslinjer og beste praksis lett tilgjengelige for internrevisorer.

Det er to nivåer av retningslinjer i IPPF. Det første nivået er de obligatoriske delene av rammeverket, som alle medlemmer av IIA/NIRF aksepterer å følge når de melder seg inn i foreningen. De obligatoriske delene er gjengitt i sin helhet i denne trykksaken:

- Definisjon av internrevisjon
- De etiske regler
- *Standardene* for profesjonell utøvelse av internrevisjon

Det andre nivået i IPPF består av «Practice Advisories», som utleder hvordan de etiske regler og *standardene* kan brukes for å fremme beste praksis. Henvisninger til aktuelle Practice Advisories finner du i margin til de enkelte *standardene*. På dette nivået finner du også Position Papers og Practice Guides. Disse retningslinjene inkluderer alle produkter og tjenester som IIA internasjonalt eller NIRF nasjonalt utvikler og tilbyr. Alle disse forskjellige retningslinjene er sterke anbefalinger, men er ikke en del av det obligatoriske rammeverket.



Pr. januar 2011 finnes følgende Guidance tilgjengelig på www.theiia.org:

Position Papers (PP):

The Role of Internal Auditing in Enterprise-wide Risk Management (01/09)
The Role of Internal Auditing in Resourcing the Internal Audit Activity (01/09)

Practice Guides (PG):

CAEs - Appointment, Performance Evaluation and Termination (05/10)
Auditing Executive Compensation and Benefits (04/10)
Evaluating Corporate Social Responsibility/Sustainable Development (02/10)
Formulating and Expressing Internal Audit Opinions (04/09)
Auditing External Business Relationships (05/09)
Internal Auditing and Fraud (12/09)

GTAG (Global Technology Audit Guide)

The Global Technology Audit Guides are written in straightforward business language to address a timely issue related to information technology (IT) management, control, and security.

GTAG-15 Information Security Governance (06/10)

GTAG-14 Auditing User-developed Applications (06/10)

GTAG-13 Fraud Prevention and Detection in an Automated World (12/09)

GTAG-12 Auditing IT Projects (03/09)

GTAG-11 Developing the IT Audit Plan (01/09)

GTAG-10 Business Continuity Management (01/09)

GTAG-9 Identity and Access Management (01/09)

GTAG-8 Auditing Application Controls (01/09)

GTAG-7 Information Technology Outsourcing (01/09)

GTAG-6 Managing and Auditing IT Vulnerabilities (01/09)

GTAG-5 Managing and Auditing Privacy Risks (01/09)

GTAG-4 Management of IT Auditing (01/09)

GTAG-3 Continuous Auditing: Implications for Assurance, Monitoring, and Risk Assessment (01/09)

GTAG-2 Change and Patch Management Controls: Critical for Organizational Success (01/09)

GTAG-1 Information Technology Controls (01/09)

GAIT (Guide to the Assessment of IT Risk)

The GAIT series describes the relationships among business risk, key controls within business processes, automated controls and other critical IT functionality, and key controls within IT general controls. Each practice guide in the series addresses a specific aspect of IT risk and control assessments.

The GAIT Methodology (01/09)

GAIT for IT General Control Deficiency Assessment (01/09)

GAIT for Business and IT Risk (01/09)

**Definisjon av
internrevisjon****DEFINISJON AV INTERNREVISJON**

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsettinger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance.

ETISKE REGLER

Introduksjon

Formålet med IIAs etiske regler er å fremme en etisk kultur i internrevisjonsprofesjonen.

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsetninger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance.

Etiske regler er nødvendige og formålstjenlige for internrevisjonsprofesjonen, ettersom profesjonen er fundert på tillit om dens objektive bekreftelse om risikostyring, styring og kontroll og governance. IIAs etiske regler går utover definisjonen av internrevisjon ved å inkludere to avgjørende komponenter:

Komponenter

1. Prinsipper som er relevante for profesjonen og for yrkesutøvelsen av internrevisjon.
2. Adferdsregler som beskriver normer for forventet oppførsel av internrevisorer. Disse reglene er en hjelp til å fortolke prinsippene i praktisk bruk, og er laget for å være en etisk rettleiding for oppførselen til internrevisorer.

De etiske regler gir, sammen med IIAs internasjonale rammeverk for profesjonell praksis og andre relevante uttalelser fra IIA, veiledning til internrevisorer i deres forhold til andre. «Internrevisorer» refererer til medlemmer av IIA og Norges Interne Revisorers Forening (NIRF), innehavere av eller kandidater til IIAs profesjonelle sertifiseringer samt de som leverer internrevisjonstjenester innenfor definisjonen av internrevisjon.

Virkeområdet og håndheving

Virkeområdet og håndheving

Disse etiske regler gjelder både for individer og for enheter som utfører internrevisjonstjenester.

Oppførsel i strid med de etiske regler vil for IIA/NIRF-medlemmer, innehavere av eller kandidater til IIAs profesjonelle sertifiseringer, bli vurdert og administrert i henhold til IIAs egne vedtekter og administrative retningslinjer. Det forhold at en spesifikk oppførsel ikke er nevnt i adferdsreglene, er ikke til hinder for at denne er uakseptabel eller vanærende, og følgelig kan medlemmet, innehaveren av sertifiseringen(e) eller kandidaten til disse, bli stilt til ansvar.

Prinsipper**Prinsipper**

Internrevisorer forventes å anvende og opprettholde følgende prinsipper:

1. Integritet

Integriteten til internrevisorer etablerer tillit og følgelig basisen for at deres vurderinger kan stoles på.

2. Objektivitet

Internrevisorer utviser høyeste grad av objektivitet i innhenting, evaluering og rapportering av aktiviteten eller prosessen som er under vurdering. Internrevisorer gjennomfører en balansert vurdering av alle relevante forhold, og er ikke urimelig påvirket av egne interesser eller av andre personer i vurderingsprosessen.

3. Konfidensialitet

Internrevisorer respekterer verdien av og eierskapet til informasjon som de mottar, og videreformidler ikke slik informasjon uten spesifikk tillatelse med mindre det foreligger en juridisk eller profesjonell forpliktelse til å gjøre dette.

4. Kompetanse

Internrevisorer bruker de kunnskaper, ferdigheter og erfaring som er nødvendig i sin utøvelse av internrevisjonstjenestene.

Adferdsregler**Adferdsregler****Integritet****1. Integritet**

Internrevisorer:

- 1.1. Skal utvise rettskaffenhet, omhu og ansvarlighet i sitt arbeid.
- 1.2. Skal følge lover og regler og offentliggjøre informasjon slik foreskrevet i lov og som følger av profesjonens regler.
- 1.3. Skal ikke bevisst delta i ulovlig virksomhet eller delta i handlinger som setter internrevisjonsyrket eller organisasjonen i et dårlig lys.
- 1.4. Skal respektere og bidra til organisasjonens legitimitet og etiske mål.

Objektivitet 2. Objektivitet

Internrevisorer:

- 2.1. Skal avstå fra å delta i enhver virksomhet eller forhold som kan svekke eller kan antas å svekke deres uhildede vurdering. Denne avståelsen inkluderer virksomheter eller forhold som kan være i konflikt med organisasjonens interesser.
- 2.2. Skal ikke ta i mot noe som kan svekke eller kan antas å svekke deres profesjonelle dømmekraft.
- 2.3. Skal bekjentgjøre alle vesentlige fakta som er kjent for dem, og som hvis de ikke blir bekjentgjort, kan fordreie rapporter om aktiviteter som vurderes.

Konfidensialitet 3. Konfidensialitet

Internrevisorer:

- 3.1. Skal være forsiktig ved bruk og beskyttelse av informasjon som de har ervervet ved utøvelsen av sine plikter.
- 3.2. Skal ikke bruke konfidensiell informasjon til personlig vinning eller på noen måte som ville være lovstridig eller skadelig for organisasjonens legitimitet og etiske mål.

Kompetanse 4. Kompetanse

Internrevisorer:

- 4.1. Skal kun påta seg oppdrag hvor de har de nødvendige kunnskaper, ferdigheter og erfaring.
- 4.2. Skal utføre internrevisjonstjenester i henhold til *internasjonale standarder* for profesjonell utøvelse av internrevisjon.
- 4.3. Skal kontinuerlig forbedre sin faglige dyktighet samt hensiktsmessigheten og kvaliteten på sine tjenester.

INTRODUKSJON TIL STANDARDENE

Internrevisjon utføres i ulike juridiske og kulturelle miljøer innen organisasjoner med ulike formål, størrelse, kompleksitet og struktur og av personer innenfor og utenfor organisasjonen. Selv om ulike rammebetingelser kan påvirke hvordan internrevisjon blir praktisert i forskjellige miljøer, er overensstemmelse med IIAs *internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards))* avgjørende for å sikre at internrevisorer og internrevisjonen ivaretar sitt ansvar.

Hvis internrevisorer eller internrevisjonen av lov- eller forskriftsmessige årsaker ikke kan være i overensstemmelse med visse deler av *standardene*, skal de være i overensstemmelse med alle øvrige deler av *standardene* og gi nødvendig redegjørelse.

Dersom *standardene* brukes i forbindelse med standarder utgitt av andre offisielle myndigheter, kan også disse standardene omtales i rapportering av revisjonen, hvis hensiktsmessig. Dersom det eksisterer motsetninger mellom IIA *standardene* og andre standarder, må internrevisorer og internrevisjonen være i overensstemmelse med IIAs *standarder* og kan i tillegg etterleve de andre standardene dersom disse er mer restriktive.

Hensikten med *standardene* er å:

1. Definere grunnleggende prinsipper som representerer utøvelsen av internrevisjon slik den bør være
2. Danne et rammeverk for å utøve og fremme et bredt spekter av merverdiskapende internrevisjonsaktiviteter
3. Etablere et grunnlag for å måle utførelsen av internrevisjon
4. Stimulerer til forbedring av organisasjonsmessige prosesser og drift

***Standardene* er prinsipp-fokuserte, obligatoriske krav som består av:**

- Redegjørelse av basis krav for profesjonell utøvelse av internrevisjon og vurdering av hensiktsmessig utøvelse, som er internasjonalt anvendbare på organisasjons- og individuelt nivå
- Tolkninger som klargjør vilkår og konsepter i redegjørelsen

Standardene anvender betegnelser som er gitt spesifikke betydninger inkludert i ordlisten (definisjoner). *Standardene* benytter ordet «må» for å angi et ubetinget krav og ordet «bør» der hvor overensstemmelse er forventet, med mindre omstendigheter hvor bruk av profesjonell faglig vurdering rettfærdiggjør fravikelse.

Det er nødvendig å vurdere *standardene* og tilhørende tolkninger så vel som den spesifikke betydningen fra ordlisten (definisjoner) for å forstå og anvende *standardene* korrekt.

Egenskapsstandarder, utøvelsesstandarder og implementeringsstandarder

Standardene omfatter egenskapsstandarder, utøvelsesstandarder og implementeringsstandarder. Egenskapsstandarder tar for seg egenskapene til organisasjoner og personer som utfører internrevisjonstjenester. Utøvelsesstandardene beskriver arten av internrevisjonstjenester og fastsetter kvalitetskriterier som kan benyttes for å evaluere utførelsen av internrevisjonstjenestene. Egenskaps- og utøvelsesstandarder gjelder internrevisjonstjenester generelt, mens implementeringsstandardene gjelder for konkrete typer bekreftelses (A)- eller rådgivningsoppdrag (C).

Bekreftelsestjenester

Bekreftelsestjenester inneholder internrevisors objektive vurdering av bevismateriale for å avgjøre en uavhengig vurdering eller konklusjon angående en enhet, drift, en funksjon, en prosess, et system eller andre områder. Art og omfang av bekreftelsesoppdrag bestemmes av internrevisor. Det er som regel tre parter involvert i bekreftelsestjenester: (1) personen eller gruppen direkte involvert i enheten, driften, funksjonen, prosessen, systemet eller andre områder – prosesseieren, (2) personen eller gruppen som utfører vurderingen – internrevisor, og (3) personen eller gruppen som bruker vurderingen – brukeren.

Rådgivningstjenester

Rådgivningstjenester er veiledende i sin natur og blir vanligvis utført på konkret forespørsel fra en oppdragsgiver. Art og omfang av rådgivningstjenester avtales med oppdragsgiveren. Rådgivningstjenester involverer vanligvis to parter: (1) personen eller gruppen som tilbyr rådgivning – internrevisor og (2) personen eller gruppen som søker og mottar rådgivning – oppdragsgiveren. Ved utførelse av rådgivningstjenester skal internrevisor opprettholde sin objektivitet og bør ikke påta seg lederansvar.

Gjennomgang og utvikling av *standardene* er en kontinuerlig prosess. «The Internal Audit Standards Board» har omfattende drøftinger og diskusjoner forut for utgivelse av *standardene*. Dette inkluderer anmodninger om kommentarer fra publikum fra hele verden i løpet av prosessen med å lage utkast. Alle utkast legges ut på IIAs nettsider og distribueres til alle IIAs institutter.

Forslag og kommentarer vedrørende *standardene* kan sendes til:

The Institute of Internal Auditors
Standards and Guidance
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, FL 32701-4201, USA
E-mail: guidance@theiia.org
Web: <http://www.theiia.org>

EGENSKAPSSTANDARDER**PA 1000-1:
Internal Audit Charter****1000 – Formål, fullmakter og ansvar**

Internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar må formelt fastsettes i en instruks for internrevisjonen i samsvar med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene*. Revisjonssjefen må regelmessig gjennomgå og oppdatere internrevisjonsinstruksen og legge den frem for toppledelsen og styret til godkjenning.

Tolkning

Internrevisjonsinstruksen er et formelt dokument som fastsetter internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar. Internrevisjonsinstruksen stadfester internrevisjonens mandat og stilling i organisasjonen, innbefatter revisjonssjefens funksjonelle rapporteringsforhold til styret; autoriserer tilgang til dokumenter, personell og eiendeler med relevans for utøvelsen av internrevisjonsoppdrag og presiserer omfanget av internrevisjonens aktiviteter. Det tilligger styret å fastsette den endelige internrevisjonsinstruksen.

Implementeringsstandard 1000.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonsinstruksen må fastsette hvilke typer bekreftelser internrevisjonen skal utføre for organisasjonen. Dersom bekreftelser skal avgis overfor parter utenfor organisasjonen, må typen av bekreftelser fastsettes i internrevisjonsinstruksen.

Implementeringsstandard 1000.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Arten av rådgivning må fastsettes i internrevisjonsinstruksen.

1010 – Anerkjennelse av definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene* i internrevisjonsinstruksen

Internrevisjonsinstruksen må anerkjenne at definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene* er obligatoriske. Revisjonssjefen bør drøfte definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene* med toppledelsen og styret.

1100 – Uavhengighet og objektivitet

Internrevisjonen må være uavhengig, og internrevisorer må være objektive i utførelsen av sitt arbeid.

Tolkning

Uavhengighet innebærer fravær av forhold som truer internrevisjonens evne til å utøve sine internrevisjonsplikter på en upartisk måte. For å oppnå den grad av uavhengighet som er nødvendig for at internrevisjonen skal oppfylle sitt ansvar på en hensiktsmessig måte, har revisjonssjefen direkte og uinnskrenket tilgang til toppledelsen og styret. Dette kan oppnås gjennom rapporteringslinjer både til styre og toppledelse. Trusler mot uavhengighet må styres for enkeltrevisor, enkeltoppdrag og på funksjons- og organisasjonsnivå.

Objektivitet innebærer at internrevisorer har en upartisk tilnærming ved utførelsen av sine oppgaver, slik at de kan stå for arbeidet de har utført, og at ingen kvalitetsmessige kompromisser er inngått. Objektivitet krever at internrevisorer ikke lar sine egne revisjonsfaglige vurderinger underkjennes av andre. Trusler mot objektivitet må styres for enkeltrevisor, enkeltoppdrag og på funksjons- og organisasjonsnivå.

**PA 1110-1:
Organizational
Independence****1110 – Organisasjonsmessig uavhengighet**

Revisjonssjefen må rapportere til et nivå i organisasjonen som gjør det mulig for internrevisjonen å ivareta sitt ansvar. Revisjonssjefen må bekrefte overfor styret, minst årlig, at internrevisjonen er uavhengig.

Tolkning

Organisasjonsmessig uavhengighet oppnås når revisjonssjefen rapporterer funksjonelt til styret.

Funksjonell rapportering til styret vil eksempelvis være når styret:

- godkjenner internrevisjonsinstruksen
- godkjenner den risikobaserte internrevisjonsplanen
- mottar rapporter fra revisjonssjefen på internrevisjonens utførelse i forhold til planen og andre forhold
- godkjenner beslutningen om ansettelse og fratredelse av revisjonssjefen
- foretar egnede forespørsler rettet mot ledelsen og revisjonssjefen for å fastslå om det foreligger utilstrekkelig omfang eller ressursbegrensinger

Implementeringsstandard 1110.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonen må, uten innblanding, kunne fastsette omfanget av internrevisjonen, utføre arbeidet og rapportere resultatene.

**PA 1111-1
Board Interaction****1111 – Direkte samhandling med styret**

Revisjonssjefen må kommunisere og samhandle direkte med styret.

**PA 1120-1:
Individual Objectivity****1120 – Individuell objektivitet**

Internrevisorer må ha en upartisk innstilling og unngå enhver interessekonflikt.

Tolkning

Interessekonflikter vil være situasjoner hvor internrevisor, som sitter i en betrodd stilling, har motstridende profesjonelle eller personlige interesser. Slike motstridende interesser kan gjøre det vanskelig å utføre arbeidet på en upartisk måte. Interessekonflikter eksisterer selv om det ikke medfører uetiske eller feilaktige resultater. Interessekonflikter kan skape inntrykk som kan svekke tilliten til internrevisor, internrevisjonen og profesjonen. En interessekonflikt kan påvirke den enkeltes evne til å utføre sine plikter og ansvar på en objektiv måte.

**PA 1130-1:
Impairment to
Independence or
Objectivity****1130 – Svekkelse av uavhengighet eller objektivitet**

Dersom uavhengigheten eller objektiviteten enten er eller fremstår som svekket, må det redegjøres til relevante parter om forholdene. Redegjørelsens art og omfang vil avhenge av de konkrete forhold.

Tolkning

Svekkelse av internrevisjonens uavhengighet og individuell objektivitet inkluderer, men begrenses ikke til, personlige interessekonflikter, begrensninger i revisjonsomfang, restriksjoner i tilgang til dokumenter, personell, eiendeler og ressursbegrensninger, som for eksempel finansiering.

Beslutningen om hvem som må informeres om forholdene rundt en svekkelse av uavhengighet og objektivitet avhenger av internrevisjonens og revisjonssjefens ansvar ovenfor toppledelsen og styret slik det fremgår av internrevisjonsinstruksen, samt svekkelsens art og omfang.

**PA 1130.A1-1:
Assessing Operations
for which Internal
Auditors were
Previously Responsible**

Implementeringsstandard 1130.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må avstå fra å vurdere konkrete aktiviteter som de tidligere har hatt ansvar for. Objektiviteten antas å være svekket dersom en internrevisor utfører bekreftelsestjenester for en aktivitet som vedkommende har hatt ansvar for i løpet av det siste året.

**PA 1130.A2-1:
Internal Auditor's
Responsibility for Other
(Non-audit) Functions**

Implementeringsstandard 1130.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

En part utenfor internrevisjonen må føre tilsyn med bekreftelsesoppdrag for funksjoner som revisjonssjefen selv er ansvarlig for.

Implementeringsstandard 1130.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Internrevisorer kan utføre rådgivningsoppdrag som vedrører aktiviteter de tidligere har hatt ansvar for.

Implementeringsstandard 1130.C2 (Rådgivningsoppdrag)

Ved potensiell svekkelse av internrevisorerens uavhengighet eller objektivitet knyttet til foreslåtte rådgivningsoppdrag, må det redegjøres om forholdene til oppdragsgiveren før oppdraget aksepteres.

**PA 1200-1:
Proficiency and Due
Professional Care**

1200 – Faglig dyktighet og tilbørlig faglig aktsomhet

Oppdrag må utføres med faglig dyktighet og tilbørlig faglig aktsomhet.

**PA 1210-1:
Proficiency**

1210 – Faglig dyktighet

Internrevisorer må besitte den kunnskap, de ferdigheter og annen kompetanse som er nødvendig for å ivareta sitt individuelle ansvar. Samlet må internrevisjonen besitte eller kunne skaffe seg de kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse som er nødvendig for å ivareta sitt ansvar.

Tolkning

Kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse er en fellesbenevnelse på den samlede profesjonelle faglige dyktighet som kreves av internrevisorer for at de skal kunne utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte. Internrevisorer oppfordres til å vise sin fagkunnskap gjennom å oppnå profesjonelle sertifiseringer og kvalifikasjoner, for eksempel Certified Internal Auditor som tilbys av The Institute of Internal Auditors/Norges Interne Revisorers Forening og andre sertifiseringer som tilbys av andre profesjonelle organisasjoner.

**PA 1210.A1-1:
Obtaining External
Service Providers to
Support or Complement
the Internal Audit
Activity**

Implementeringsstandard 1210.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Revisjonssjefen må innhente kvalifisert rådgivning og bistand dersom internrevisjonen mangler de kunnskaper, ferdigheter eller annen kompetanse som kreves for helt eller delvis å utføre et oppdrag.

Implementeringsstandard 1210.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må ha tilstrekkelig kunnskap til å vurdere risikoen for misligheter og hvordan risikoen håndteres i organisasjonen, men det forventes ikke at vedkommende skal ha samme ekspertise som en person som har som hovedoppgave å avdekke og utrede misligheter.

Implementeringsstandard 1210.A3 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må ha tilstrekkelig kunnskap om de viktigste risikoer og kontrolltiltak innenfor informasjonsteknologi og tilgjengelig teknologibaserte revisjonsteknikker for å kunne utføre sine tildelte arbeidsoppgaver. Det forventes imidlertid ikke at alle internrevisorer skal ha samme ekspertise som en internrevisor som har IT-revisjon som sitt primære ansvarsområde.

Implementeringsstandard 1210.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Dersom internrevisjonen mangler de kunnskaper, ferdigheter eller annen kompetanse som kreves for helt eller delvis å utføre et oppdrag, må revisjonssjefen enten avslå rådgivningsoppdraget eller innhente kvalifisert rådgivning og bistand.

**PA 1220-1:
Due Professional Care**

1220 – Tilbørlig faglig aktsomhet

Internrevisorer må utøve sitt yrke med den aktsomhet og faglige innsikt som forventes av en påpasselig og kompetent internrevisor. Tilbørlig faglig aktsomhet innebærer dog ikke et krav om ufeilbarlighet.

Implementeringsstandard 1220.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må utvise tilbørlig faglig aktsomhet ved å vurdere:

- omfanget av arbeidet som er påkrevd for å nå målsetningene for oppdraget
- den relative kompleksiteten, viktigheten og vesentligheten på de områder hvor man utfører bekreftelser
- tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av prosesser for governance, risikostyring og kontroll
- sannsynligheten for vesentlige feil, misligheter eller manglende etterlevelse
- kostnader ved bekreftelsen i forhold til mulige gevinster

Implementeringsstandard 1220.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Som et ledd i å utvise tilbørlig faglig aktsomhet må internrevisorer vurdere bruk av teknologibasert revisjon og andre dataanalyseteknikker.

Implementeringsstandard 1220.A3 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må være oppmerksom på vesentlige risikoer som kan påvirke målsetninger, drift og ressurser. Imidlertid er ikke bekreftelsesprosedyrer, selv når de er utført med tilbørlig faglig aktsomhet, i seg selv nok til å garantere at alle vesentlige risikoer blir identifisert.

Implementeringsstandard 1220.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Internrevisorer må utvise tilbørlig faglig aktsomhet under et rådgivningsoppdrag ved å vurdere:

- oppdragsgivernes behov og forventninger, inkludert oppdragets art, tidspunkt for utførelse og rapportering av oppdragsresultater
- den relative kompleksiteten og arbeidsomfanget som er nødvendig for å oppfylle oppdragets formål
- kostnader ved rådgivningsoppdraget i forhold til mulige gevinster

PA 1230-1:
Continuing Professional Development

1230 – Kontinuerlig faglig utvikling

Internrevisorer må styrke sine kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse gjennom kontinuerlig faglig utvikling.

PA 1300-1:
Quality Assurance and Improvement Program

1300 – Program for kvalitetssikring og forbedring

Revisjonssjefen må utarbeide og vedlikeholde et program for kvalitetssikring og forbedring som dekker alle aspekter ved internrevisjonen.

Tolkning

Formålet med et program for kvalitetssikring og forbedring er å gjøre det mulig å gjennomføre vurderinger av hvorvidt internrevisjonen er i overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, *standardene* og de etiske regler. Programmet vurderer også effektiviteten og hensiktsmessigheten av internrevisjonen og identifiserer muligheter for forbedring.

PA 1310-1:
Requirements of the Quality Assurance and Improvement Program

1310 – Krav til program for kvalitetssikring og forbedring

Kvalitetssikrings- og forbedringsprogrammet må omfatte både interne og eksterne evalueringer.

PA 1311-1:
Internal Assessment Program

1311 – Interne evalueringer

Interne evalueringer må omfatte:

- løpende oppfølging av internrevisjonens prestasjoner og
- periodiske evalueringer utført enten som en egenevaluering eller av andre parter innenfor organisasjonen med tilstrekkelig kunnskap om internrevisjon.

Tolkning

Løpende oppfølging er en integrert del av den daglige overvåking, gjennomgang og måling av internrevisjonen. Løpende oppfølging innarbeides i de rutiner og metoder som brukes for å styre internrevisjonen og omfatter de prosesser, verktøy og informasjon som er nødvendige for å kunne vurdere om internrevisjonen er i overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene*. Periodiske evalueringer gjennomføres for å vurdere om internrevisjonen er i overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene*.

Tilstrekkelig kunnskap om internrevisjon betyr som minimum å ha en forståelse av alle elementene i det internasjonale rammeverket (International Professional Practices Framework).

**PA 1312-1:
External Assessments****1312 Eksterne evalueringer**

Eksterne evalueringer må utføres minst en gang hvert femte år av en kvalifisert, uavhengig kontrollør (person eller gruppe personer) utenfor organisasjonen. Revisjonssjefen må drøfte følgende med styret:

**PA 1312-2:
External Assessments –
Self-assessment with
Independent Validation**

- om det er behov for hyppigere eksterne evalueringer og
- kvalifikasjonskravene og uavhengigheten til den eksterne personen eller gruppen av personer, herunder mulige interessekonflikter.

Tolkning

En kvalifisert kontrollør eller gruppe av kontrollører innehar kompetanse på to områder: den profesjonelle utøvelsen av internrevisjon og prosessen for eksterne evalueringer. Kompetanse kan fremkomme gjennom en blanding av erfaring og teoretisk kunnskap. Erfaring fra organisasjoner av sammenlignbar størrelse, kompleksitet, sektor eller bransje og sammenlignbare problemstillinger er mer verdifullt enn mindre relevant erfaring. Ikke alle medlemmer av en gruppe kontrollører trenger å inneha kompetanse på alle områdene, men det er gruppen som helhet som blir kvalifisert. Revisjonssjefen bruker sitt profesjonelle skjønn ved vurderingen av hvorvidt en kontrollør eller gruppe av kontrollører har tilstrekkelig kompetanse til å kvalifisere seg.

En uavhengig kontrollør eller gruppe av kontrollører verken har eller synes å inneha interessemotsetninger, og de er ikke en del av eller underlagt samme organisasjonen som internrevisjonen tilhører.

1320 – Rapportering om kvalitets- og forbedringsprogrammet

Revisjonssjefen må underrette toppledelsen og styret om resultatene fra kvalitets- og forbedringsgjennomganger.

Tolkning

Format, innhold og hyppighet i rapportering av resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammet avtales med toppledelsen og styret og tar i betraktning ansvaret internrevisjonsinstruksen tilligger internrevisjonen og revisjonssjefen. For å vise overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler og *standardene*, blir resultatene fra eksterne og periodiske interne evalueringer rapportert når gjennomgangen er avsluttet, mens resultatene fra den løpende oppfølgingen blir rapportert minimum årlig. Resultatene inkluderer kontrolløren(e)s vurdering av grad av overensstemmelse.

**PA 1321-1:
Use of «Conforms with
the International
Standards for the
Professional Practice of
Internal Auditing»****1321 – Bruk av «i overensstemmelse med de internasjonale standardene for internrevisjon»**

Revisjonssjefen kan kun uttale at internrevisjonen er i overensstemmelse med de *internasjonale standardene* for profesjonell utøvelse av internrevisjon (*International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing*) dersom resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammer støtter dette utsagnet.

Tolkning

Internrevisjonen er i overensstemmelse med *standardene* når den tilfredsstillende som er beskrevet i definisjon av internrevisjon, de etiske regler og *standardene*. Resultater fra kvalitets- og forbedringsprogrammet inkluderer resultatene fra både interne og eksterne evalueringer. Alle internrevisjoner vil ha resultater fra interne evalueringer. Internrevisjoner som har eksistert i minst fem år vil i tillegg ha resultater fra eksterne evalueringer.

1322 – Rapportering av manglende overensstemmelse

Når manglende overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler eller *standardene* får innvirkning på det totale omfanget eller utførelsen av internrevisjonen, må revisjonssjefen rapportere manglene og konsekvensen av manglende overensstemmelse til toppledelsen og styret.

UTØVELSESSTANDARDE**2000 – Ledelse av internrevisjonen**

Revisjonssjefen må lede internrevisjonen på en hensiktsmessig måte som sikrer at den tilfører organisasjonen merverdi.

Tolkning

Internrevisjonen ledes hensiktsmessig når:

- resultatene fra internrevisjonsarbeidet oppnår formålet og det ansvaret som fremgår av internrevisjonsinstruksen,
- internrevisjonen er i overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon og *standardene*, og
- enkeltpersoner innen internrevisjonen viser overensstemmelse med de etiske regler og *standardene*.

Internrevisjonen tilfører merverdi til organisasjonen (og dens interessenter) når den gir objektiv og relevant bekreftelse og bidrar til hensiktsmessige og effektive prosesser for governance, risikostyring og kontroll.

**PA 2010-1:
Linking the Audit Plan
to Risk and Exposures**

2010 – Planlegging

Revisjonssjefen må utarbeide risikobaserte planer for å fastsette prioriteringene til internrevisjonen, i samsvar med organisasjonens målsetninger.

**PA 2010-2:
Using the Risk
Management Process in
Internal Audit Planning**

Tolkning

Revisjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide en risikobasert plan. Revisjonssjefen må ta hensyn til organisasjonens risikostyringsrammeverk, inkludert den risikoappetitt ledelsen har satt for de forskjellige aktiviteter eller deler av organisasjonen. Hvis slikt rammeverk ikke eksisterer, bruker revisjonssjefen sin egen vurdering av risiko, etter å ha konsultert toppledelsen og styret.

Implementeringsstandard 2010.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonens oppdragsplan må baseres på en dokumentert risikovurdering som gjennomføres minst årlig. I denne prosessen må innspill fra toppledelsen og styret vurderes.

Implementeringsstandard 2010.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Revisjonssjefen må drøfte med toppledelsen, styret og andre interessenter for å avklare forventninger til internrevisjonens uttalelser og andre konklusjoner.

Implementeringsstandard 2010.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Revisjonssjefen bør vurdere å godta foreslåtte rådgivningsoppdrag ut i fra oppdragets potensial for å forbedre risikostyring, tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Aksepterte rådgivningsoppdrag må inkluderes i planen.

**PA 2020-1:
Communication and
Approval****2020 – Kommunikasjon og godkjenning**

Revisjonssjefen må kommunisere internrevisjonens planer og ressursbehov, herunder vesentlige endringer gjennom året, til toppledelsen og styret for gjennomgang og godkjenning. Revisjonssjefen må også informere om konsekvensene av ressursbegrensninger.

**PA 2030-1:
Resource Management****2030 – Ressursstyring**

For å kunne gjennomføre den godkjente planen må revisjonssjefen sørge for at internrevisjonens ressurser er egnet og tilstrekkelige, og at de blir hensiktsmessig anvendt.

Tolkning

Egnethet henviser til sammensetningen av kunnskap, ferdigheter og andre kvalifikasjoner som trengs for å gjennomføre planen. Tilstrekkelighet viser til det omfang av ressurser som trengs for å fullføre planen. Ressurser brukes hensiktsmessig når målene i den godkjente planen nås på optimalt vis.

**PA 2040-1:
Policies and Procedures****2040 – Retningslinjer og prosedyrer**

Revisjonssjefen må utarbeide retningslinjer og prosedyrer som veileder internrevisjonen.

Tolkning

Utformingen av, og innholdet i, retningslinjer og prosedyrer vil være avhengig av internrevisjonens størrelse og struktur, og kompleksiteten av arbeidet.

**PA 2050-1:
Coordination****2050 – Samordning**

For å sikre nødvendig dekning og minst mulig dobbeltarbeid bør revisjonssjefen dele informasjon og samordne aktiviteter med andre interne og eksterne leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester.

**PA 2050-2:
Assurance Maps****PA 2050-3:
Relying on the Work of
Other Assurance
Providers**

PA 2060-1:
Reporting to Senior
Management and the
Board

2060 – Rapportering til toppledelsen og styret

Revisjonssjefen må rapportere periodisk til toppledelsen og styret om internrevisjonens formål, fullmakter, ansvar og utført arbeid i forhold til planen. Rapporteringen må også omfatte vesentlige risikoeksponeringer og forhold knyttet til kontroll, herunder mislighetsrisiko, governance og andre forhold som toppledelsen og styret har behov for eller har anmodet om.

Tolkning

Hyppighet og innhold i rapportering fastsettes gjennom drøftinger med toppledelsen og styret, og vil avhenge av informasjonens viktighet samt hvor presserende det er at toppledelsen eller styret tar affære.

2070 – Eksterne tjenesteleverandører og organisasjonsmessig ansvar for internrevisjon

Når en ekstern tjenesteleverandør utfører internrevisjonsfunksjonen i en organisasjon, må tjenesteleverandøren gjøre organisasjonen oppmerksom på at det er organisasjonen som er ansvarlig for å opprettholde en hensiktsmessig internrevisjon.

Tolkning

Ansvaret for å være i overensstemmelse med definisjon av internrevisjon, de etiske regler og *standardene* vil fremgå av kvalitets- og forbedringsprogrammet.

2100 – Arbeidets art

Internrevisjonen må evaluere og bidra til forbedring av prosessene for governance, risikostyring og kontroll, gjennom anvendelse av en systematisk og strukturert metode.

PA 2110-1:
Governance: Definition

2110 – Governance

Internrevisjonen må vurdere governance prosessen og foreslå forbedringstiltak, slik at prosessen oppnår følgende målsetninger:

- fremme formålstjenelig etikk og verdier i organisasjonen
- sikre hensiktsmessig organisatorisk ledelse og ansvarliggjøring i organisasjonen
- informasjon om risiko og kontroll kommuniseres til de rette deler av organisasjonen
- koordinere aktivitetene til, og kommunisere informasjon mellom, styret, ekstern- og internrevisorer og ledelsen.

PA 2110-2:
Governance:
Relationship With Risk
and Control

PA 2110-3:
Governance:
Assessments

Implementeringsstandard 2110.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonen må vurdere utformingen, implementeringen og hensiktsmessigheten av organisasjonens etikk-relaterte målsetninger, programmer og aktiviteter.

Implementeringsstandard 2110.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonen må vurdere hvorvidt organisasjonens IT-governance støtter organisasjonens strategier og mål.

PA 2120-1:
**Assessing the Adequacy
of Risk Management
Processes**

PA 2120-2:
**Managing the Risk of
the Internal Audit
Activity**

2120 – Risikostyring

Internrevisjonen må vurdere hensiktsmessigheten av risikostyringsprosessene og bidra til forbedringer i disse.

Tolkning

Internrevisor konkluderer om risikostyringsprosessene er hensiktsmessige, basert på sin vurdering av om:

- organisasjonens målsettinger understøtter og samsvarer med organisasjonens visjon,
- betydelige risikoer er identifisert og vurdert,
- valg av risikorespons er formålstjenelig slik at risiko samsvarer med organisasjonens risikoappetitt, og
- relevant informasjon om risiko blir fanget opp og kommunisert i riktig tid gjennom hele organisasjonen, slik at ansatte, ledelsen og styret kan utføre sine ansvarsoppgaver.

Internrevisjonen kan samle informasjon fra flere oppdrag for å underbygge denne vurderingen. De samlede resultatene fra disse oppdragene gir en forståelse av organisasjonens prosesser for risikostyring og hensiktsmessigheten av disse.

Risikostyringsprosesser overvåkes gjennom løpende ledelsesaktiviteter, separate evalueringer eller begge deler.

Implementeringsstandard 2120.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonen må vurdere risikoeksponering relatert til organisasjonens governance, drift og informasjonssystemer med hensyn til:

- påliteligheten og integriteten av finansiell og operasjonell informasjon,
- hensiktsmessig og effektiv drift og programmer,
- sikring av eiendeler, og
- etterlevelse av lover, forskrifter, retningslinjer, prosedyrer og kontrakter.

Implementeringsstandard 2120.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisjonen må vurdere muligheten for at misligheter kan forekomme og hvordan organisasjonen håndterer risiko for misligheter.

Implementeringsstandard 2120.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Under utførelsen av rådgivningsoppdrag må internrevisorer vurdere risiko i tråd med oppdragets formål, og være oppmerksom på at andre betydelige risikoer kan forekomme.

Implementeringsstandard 2120.C2 (Rådgivningsoppdrag)

Kunnskap om risiko som internrevisorer har tilegnet seg gjennom rådgivningsoppdrag må innarbeides i vurderingen av organisasjonens risikostyringsprosess.

Implementeringsstandard 2120.C3 (Rådgivningsoppdrag)

Når internrevisorer bistår ledelsen med å etablere eller forbedre prosesser for risikostyring, må internrevisorer avstå fra enhver form for ledelsesansvar ved selv å forvalte risikoer.

**PA 2130-1:
Assessing the Adequacy
of Control Processes****2130 – Kontroll**

Internrevisjonen må bidra til at organisasjonen opprettholder hensiktsmessig kontroll ved å evaluere om kontrollprosessen er hensiktsmessig og effektiv og ved å fremme kontinuerlig forbedring.

**PA 2130.A1-1:
Information Reliability
and Integrity****Implementeringsstandard 2130.A1 (Bekreftelsesoppdrag)**

Internrevisjonen må vurdere tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av kontroller i forhold til håndteringen av risikoer i organisasjonens prosesser for governance, drift og informasjonssystemer med hensyn til:

- påliteligheten og integriteten av finansiell og operasjonell informasjon,
- hensiktsmessig og effektiv drift og programmer,
- sikring av eiendeler, og
- etterlevelse av lover, forskrifter, retningslinjer, prosedyrer og kontrakter.

**PA 2130.A1-2:
Evaluating an
Organization's Privacy
Framework****Implementeringsstandard 2130.C1 (Rådgivningsoppdrag)**

Internrevisorer må inkludere kunnskap om kontroller opparbeidet gjennom rådgivningsoppdrag inn i vurderingen av organisasjonens kontrollprosesser.

**PA 2200-1:
Engagement Planning
PA 2200-2:
Using a Top-down,
Risk-based Approach to
Identify the Controls to
be Assessed in an
Internal Audit
Engagement****2200 – Oppdragsplanlegging**

Internrevisorer må utarbeide og dokumentere en plan for hvert oppdrag. Planen skal inkludere oppdragets målsetninger, omfang, tidspunkt for utførelse og ressursallokering.

2201 – Planleggingshensyn

Under planlegging av oppdrag må internrevisorer ta hensyn til:

- formålet med aktiviteten som blir gjennomgått og hvordan aktiviteten selv måler sin ytelse,
- vesentlige risikoer forbundet med aktiviteten, dens målsetting, ressurser og drift, samt hvilke metoder som benyttes for å holde mulige konsekvenser på et akseptabelt nivå,
- tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av aktivitetens risikostyring og kontrollprosesser vurdert i forhold til et relevant kontrollrammeverk eller kontrollmodell, og
- muligheten for vesentlige forbedringer i aktivitetens risikostyring og kontrollprosesser.

Implementeringsstandard 2201.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Når oppdrag planlegges for parter utenfor organisasjonen må internrevisorer sørge for en skriftlig avklaring om målsetninger, omfang, partenes ansvar og andre forventninger, inkludert restriksjoner angående distribusjon av oppdragsresultatet og tilgang til oppdragsdokumentasjon.

Implementeringsstandard 2201.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Ved rådgivningsoppdrag må internrevisorer etablere en avtale med oppdragsgiveren om formål, omfang, respektive ansvar og andre forventninger som oppdragsgiveren måtte ha. Denne avtalen må være nedfelt skriftlig for vesentlige oppdrag.

**PA 2210-1:
Engagement Objectives****PA 2210.A1-1:
Risk Assessment in
Engagement Planning****2210 – Målsetninger for oppdraget**

Målsetninger må etableres for hvert oppdrag.

Implementeringsstandard 2210.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer må foreta en foreløpig vurdering av relevante risikoer for aktiviteten som skal gjennomgås. Resultatene fra denne vurderingen må reflekteres i oppdragets målsetninger.

Implementeringsstandard 2210.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Ved utarbeidelse av oppdragsmålsetningene må internrevisorer vurdere sannsynligheten for vesentlige feil, misligheter, manglende overensstemmelse og andre forhold.

Implementeringsstandard 2210.A3

Tilstrekkelige kriterier er nødvendige for å evaluere kontroller. Internrevisorer må fastslå i hvilken grad ledelsen har etablert tilstrekkelige kriterier for å vurdere hvorvidt formål og målsetninger er blitt oppnådd. Dersom kriteriene er tilstrekkelige, må internrevisorer bruke dem i sine evalueringer. Dersom kriteriene ikke er tilstrekkelige, må internrevisorer sammen med ledelsen, utarbeide formålstjenelige evalueringskriterier.

Implementeringsstandard 2210.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Rådgivningsoppdragets målsettinger må omfatte governance, risikostyring og kontrollprosesser i det omfang som er avtalt med oppdragsgiveren.

Implementeringsstandard 2210.C2 (Rådgivningsoppdrag)

Rådgivningsoppdrag må være i samsvar med organisasjonens verdier, strategier og målsettinger.

2220 – Omfanget av oppdraget

Det fastsatte oppdragsomfanget må være tilstrekkelig for å oppfylle oppdragsmålsetningene.

Implementeringsstandard 2220.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Oppdragsomfanget må omfatte relevante systemer, dokumenter, personell og fysiske eiendeler, inkludert det som kontrolleres av en tredjepart.

Implementeringsstandard 2220.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Dersom muligheter for betydelige rådgivningsoppdrag oppstår i forbindelse med et bekreftelsesoppdrag, bør en spesifikk skriftlig avtale inngås vedrørende målsetninger, omfang, partenes ansvar og andre forventninger. Resultatene fra rådgivningsoppdraget rapporteres i samsvar med *standarder* for rådgivning.

Implementeringsstandard 2220.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Under gjennomføringen av rådgivningsoppdrag må internrevisorer sikre at oppdragsomfanget er tilstrekkelig for å oppfylle de avtalte målsetningene. Dersom internrevisorer i løpet av oppdraget utvikler tvil om omfangets egnethet, må dette diskuteres med oppdragsgiveren for å avgjøre om oppdraget skal fortsette.

Implementeringsstandard 2220.C2 (Rådgivningsoppdrag)

Internrevisorer må inkludere kunnskap om kontroller opparbeidet gjennom rådgivningsoppdrag inn i vurderingen av organisasjonens kontrollprosesser.

**PA 2230-1:
Engagement Resource
Allocation****2230 – Ressurstildeling i forbindelse med oppdrag**

Internrevisorer må fastslå hvilke ressurser som er egnet og tilstrekkelige for å nå oppdragsmålsetningene. Bemanningen må baseres på en vurdering av hvert oppdrags art og kompleksitet, tidsbegrensning og tilgjengelige ressurser.

**PA 2240-1:
Engagement Work
Program****2240 – Oppdragsplan**

Internrevisorer må utarbeide og dokumentere oppdragsplaner som fører til at oppdragsmålsetningene nås.

Implementeringsstandard 2240.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Oppdragsplaner må inneholde prosedyrer for å identifisere, analysere, evaluere og dokumentere informasjon under utførelse av oppdraget. Oppdragsplanen må godkjennes før iverksettelse, og eventuelle endringer godkjennes fortløpende.

Implementeringsstandard 2240.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Oppdragsplaner for rådgivningsoppdrag kan variere i form og innhold avhengig av oppdragets art.

**PA 2300-1:
Use of Personal
Information in
Conducting
Engagements****2300 – Utførelse av oppdraget**

Internrevisorer må identifisere, analysere, evaluere og dokumentere tilstrekkelig informasjon for å sikre oppnåelse av oppdragsmålsetningene.

2310 – Identifisering av informasjon

Internrevisorer må identifisere tilstrekkelig, pålitelig, relevant og nyttig informasjon for å sikre oppnåelse av oppdragsmålsetningene.

Tolkning

Tilstrekkelig informasjon er basert på fakta, adekvat og overbevisende slik at en aktsom, velinformert person ville kommet til samme konklusjon som revisor. Pålitelig informasjon er den beste oppnåelige informasjonen ved bruk av egnede teknikker for oppdraget. Relevant informasjon støtter opp om observasjoner og anbefalinger og er i samsvar med målsetningene for oppdraget. Nyttig informasjon hjelper organisasjonen å nå sine mål.

**PA 2320-1:
Analytical Procedures****2320 – Analyse og evaluering**

Internrevisorer må basere sine konklusjoner og oppdragsresultater på egnede analyser og evalueringer.

**PA 2330-1:
Documenting
Information****2330 – Dokumentering av informasjon**

Internrevisorer må dokumentere relevant informasjon for å understøtte sine konklusjoner og oppdragsresultater.

PA 2330.A1-1:
Control of Engagement
Records
PA 2330.A1-2:
Granting Access to
Engagement Records

Implementeringsstandard 2330.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Revisjonssjefen må styre tilgangen til oppdragsdokumenter. Revisjonssjefen må innhente godkjenning fra toppledelsen og/eller juridisk rådgiver før eksterne parter gis tilgang til slike dokumenter, der dette er hensiktsmessig.

PA 2330.A2-1:
Retention of Records

Implementeringsstandard 2330.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Revisjonssjefen må utarbeide oppbevaringskrav for oppdragsdokumentasjonen uavhengig av hvilket medium dokumentasjonen lagres på. Oppbevaringskravene må være i samsvar med organisasjonens retningslinjer samt relevante regulatoriske- eller andre krav.

Implementeringsstandard 2330.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Revisjonssjefen må utarbeide retningslinjer for sikring og oppbevaring av dokumentasjonen i rådgivningsoppdrag, samt hvordan utlevering av denne til interne og eksterne parter skal håndteres. Retningslinjene må være i samsvar med organisasjonens retningslinjer samt eventuelle regelverkskrav eller andre krav.

PA 2340-1:
Engagement
Supervision

2340 – Tilsyn med oppdraget

Det skal føres tilfredsstillende tilsyn med oppdraget for å sikre at målene blir oppnådd, kvalitetssikring blir utført og at personalutvikling finner sted.

Tolkning

Graden av tilsyn vil avhenge av internrevisorers faglige dyktighet og erfaringer og av oppdragsavtalens kompleksitet. Revisjonssjefen har det overordnede ansvaret for tilsynet med oppdraget, enten det utføres av eller for internrevisjonen, men kan delegeres tilsynsansvaret til erfarne medlemmer i internrevisjonen. Tilfredsstillende bevis for at tilsyn er gjennomført dokumenteres og oppbevares.

PA 2400-1:
Legal Considerations in
Communicating Results

2400 – Rapportering av resultater

Internrevisorer må rapportere resultatene fra oppdragene.

PA 2410-1:
Communication Criteria

2410 – Rapporteringskriterier

Rapporteringen må omfatte oppdragets målsetninger og omfang samt relevante konklusjoner, anbefalinger og handlingsplaner.

Implementeringsstandard 2410.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Sluttrapportering av oppdragsresultatene må, der dette er hensiktsmessig, inneholde internrevisorers uttalelse og/eller konklusjoner. Ved avgivelsen av en uttalelse eller konklusjon må de omforente forventninger fra toppledelsen, styret og andre interessenter ivaretas, og den må understøttes av tilstrekkelig, pålitelig, relevant og formålstjenlig informasjon.

Tolkning

Uttalelser på oppdragsnivå kan bestå av rangeringer, konklusjoner eller andre beskrivelser av resultatene. Et slikt oppdrag kan være relatert til kontroller knyttet til spesifikke prosesser, risikoer eller forretningsområder. Utforming av slike uttalelser krever en avveieelse av resultatet fra oppdragene og vesentligheten av disse.

Implementeringsstandard 2410.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Internrevisorer oppfordres til å anerkjenne tilfredsstillende forhold i oppdragsrapporteringen.

Implementeringsstandard 2410.A3 (Bekreftelsesoppdrag)

Når oppdragsresultater gjøres tilgjengelig for noen utenfor organisasjonen, må rapporteringen inneholde begrensninger på distribusjon og bruk av resultatene.

Implementeringsstandard 2410.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Rapportering av fremdrift og resultater for rådgivningsoppdrag vil variere i form og innhold avhengig av oppdragets art og oppdragsgivernes behov.

**PA 2420-1:
Quality of
Communications****2420 – Kvalitet i rapportering**

Rapportering skal være nøyaktig, objektiv, klar, konsis, konstruktiv, fullstendig og rettidig.

Tolkning

Nøyaktig rapportering er fri for feil og forvrengninger og er pålitelig i forhold til underliggende fakta. Objektiv rapportering er hederlig, upartisk og habil og er et resultat av en pålitelig og balansert vurdering av alle relevante fakta og omstendigheter. Klar rapportering er lett forståelig og logisk, unnlater unødvendig fagteknisk språk og fremlegger all vesentlig og relevant informasjon. Konsis rapportering medtar poengene og unngår unødvendige utdypninger, overflødige detaljer, gjentakelser og for mange ord. Konstruktiv rapportering er til hjelp for oppdragsklienten og organisasjonen og leder til forbedringer der det trengs. Fullstendig rapportering utelater ingen vesentlige forhold som er viktig for rapportens hovedmottaker og inkluderer all vesentlig og relevant informasjon samt de observasjoner som understøtter anbefalingene og konklusjonene. Rettidig rapportering kommer beleilig og er formålstjenelig og gir ledelsen mulighet til å foreta forbedringer hvis nødvendig

2421 – Feil og utelatelser

Dersom sluttrapporteringen inneholder vesentlige feil eller utelatelser, må revisjons-sjefen sende korrigerende opplysninger til alle som mottok den opprinnelige rapporteringen.

2430 – Bruken av «utført i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon»

Internrevisorer kan rapportere at sine oppdrag er «utført i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon» (*International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing*) hvis, og bare hvis, resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammet støtter uttalelsen.

2431 – Oppdragsrapportering om manglende overensstemmelse

Når manglende overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler eller *standardene* får innvirkning på et konkret oppdrag, må rapportering av resultatene inneholde informasjon om:

- hvilke prinsipper eller adferdsregler i de etiske regler eller *standard(er)* som ikke er overholdt fullt ut,
- årsaken(e) til manglende overensstemmelse, og
- konsekvensene av manglende overensstemmelse for oppdraget og resultatrapporteringen.

**PA 2440-1:
Disseminating Results****PA 2440-2:
Communicating
Sensitive Information
Within and Outside the
Chain of Command****PA 2440.A2-1:
Communications
Outside the
Organization****2440 – Formidling av resultater**

Revisjonssjefen må rapportere resultatene til relevante parter.

Tolkning

Revisjonssjefen eller den som er bemyndiget, gjennomgår og godkjenner den endelige oppdragsrapporteringen før utstedelse og bestemmer til hvem og hvordan rapporteringen skal formidles.

Implementeringsstandard 2440.A1 (Bekreftelsesoppdrag)

Revisjonssjefen er ansvarlig for å rapportere sluttresultatene til parter som kan sikre at resultatene blir tilfredsstillende behandlet.

Implementeringsstandard 2440.A2 (Bekreftelsesoppdrag)

Hvis ikke annet følger av lov eller forskrift, må revisjonssjefen, forut for oversendelse av resultater til noen utenfor organisasjonen:

- vurdere potensiell risiko for organisasjonen,
- konsultere toppledelsen og/eller juridisk rådgiver, og
- kontrollere spredning ved å begrense bruken av resultatene.

Implementeringsstandard 2440.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Revisjonssjefen er ansvarlig for å rapportere sluttresultatene fra rådgivningsoppdrag til oppdragsgivere.

Implementeringsstandard 2440.C2 (Rådgivningsoppdrag)

I forbindelse med rådgivningsoppdrag kan problemstillinger vedrørende governance, risikostyring og kontrollprosesser bli identifisert. Dersom disse problemstillingene er vesentlige for organisasjonen må de rapporteres til toppledelsen og styret.

2450 Overordnede uttalelser

Ved avgivelsen av en overordnet uttalelse må omforente forventninger fra toppledelsen, styret og andre interessenter ivaretas, og den må understøttes av tilstrekkelig pålitelig, relevant og formålstjenlig informasjon.

Tolkning

I rapporteringen vil det fremgå:

- omfang, herunder den perioden uttalelsen gjelder for
- begrensninger i omfang
- vurdering av alle relaterte prosjekter, herunder hvorvidt man har bygget på arbeidet til andre bekreftelsesfunksjoner
- risiko- eller kontrollrammeverk eller andre kriterier benyttet som grunnlag for den overordnede uttalelsen
- den overordnede uttalelsen, vurderingen eller konklusjonen man har kommet frem til

Årsaken til en ufordelaktig overordnet uttalelse må begrunnes.

**PA 2500-1:
Monitoring Progress****2500 – Overvåking av framdrift**

Revisjonssjefen må etablere og vedlikeholde et system for å følge opp hvordan resultater som er blitt rapportert til ledelsen, blir håndtert.

**PA 2500.A1-1:
Follow-up Process****Implementeringsstandard 2500.A1 (Bekreftelsesoppdrag)**

Revisjonssjefen må etablere en oppfølgingsprosess for å følge opp og sikre at ledelsens tiltak blir tilfredsstillende implementert eller at toppledelsen har akseptert risikoen forbundet med å unnlate å iverksette tiltak.

Implementeringsstandard 2500.C1 (Rådgivningsoppdrag)

Internrevisjonen må følge opp hvordan resultater fra rådgivningsoppdrag blir håndtert, i samsvar med hva som er avtalt med oppdragsgiver.

2600 – Avklaring i forbindelse med toppledelsens aksept av risikoer

Dersom revisjonssjefen mener at toppledelsen har godtatt et nivå for gjenværende risiko som kan være uakseptabelt for organisasjonen, må revisjonssjefen drøfte forholdet med toppledelsen. Dersom en løsning vedrørende gjenværende risiko ikke oppnås, må revisjonssjefen rapportere forholdet til styret til beslutning.

Bekreftelsestjenester	En objektiv bevisvurdering for å kunne avgi en uavhengig vurdering av organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og kontroll. Eksempler kan være oppdrag av finansiell art, driftsmessig art, innenfor etterlevelse, systemsikkerhet og «due diligence» oppdrag.
Bør	<i>Standardene</i> benytter ordet «bør» når overensstemmelse er forventet, med unntak av de tilfeller der profesjonell faglig vurdering rettferdiggjør fravikelse.
Ekstern tjenesteleverandør	En person eller virksomhet, utenfor organisasjonen, som har særskilt kunnskap, kompetanse og erfaring innenfor et spesielt fagfelt.
Etiske regler	IAs etiske regler er prinsipper som er relevante for profesjonen og praktiseringen av internrevisjon, og regler for holdninger og adferd som beskriver opptreden som er forventet av internrevisorer. De etiske regler gjelder både for individer og enheter som utfører internrevisjonstjenester. Formålet med de etiske regler er å fremme en etisk kultur i den globale profesjonen internrevisjon.
Etterlevelse	Overholdelse av retningslinjer, planer, prosedyrer, lover, regler, kontrakter eller andre krav.
Gjenstående risiko	Risiko som gjenstår etter at ledelsen har iverksatt tiltak for å redusere konsekvensen av og sannsynligheten for en ugunstig hendelse, inkludert kontrolltiltak som iverksettes for å imøtegå en risiko.
Governance	Kombinasjonen av prosesser og strukturer som er implementert av styret for å informere, lede, styre og overvåke organisasjonens aktiviteter rettet mot måloppnåelse.
Instruks	Internrevisjonsinstruksen er et formelt dokument som definerer internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar. Internrevisjonsinstruksen fastslår internrevisjonens posisjon innad i organisasjonen, autoriserer tilgang til dokumenter, personell og eiendeler som er relevante for å utføre oppdraget, samt definerer omfanget av internrevisjonen.
Interessekonflikt	Et hvert forhold som ikke er eller som kan oppfattes ikke å være i organisasjonens beste interesse. En interessekonflikt vil negativt påvirke en persons mulighet til å utøve sine plikter på en objektiv måte.
International Professional Practices Framework	Det begrepsmessige rammeverket som inndeler de offisielle veiledningene som er kunngjort gjennom The IIA. De offisielle veiledningene omfatter to kategorier – (1) obligatoriske og (2) godkjent og sterkt anbefalte.
Internrevisjonen	En avdeling, divisjon, gruppe konsulenter eller andre utøvere som gir uavhengige og objektive bekreftelses- og rådgivningstjenester som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Internrevisjonen bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsetninger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å vurdere og forbedre hensiktsmessigheten av prosessene for governance, risikostyring og kontroll.

IT-governance	Består av lederskap, organisasjonsstrukturer og prosesser som sørger for at virksomhetens informasjonsteknologi understøtter og supporterer organisasjonens strategier og målsettinger.
IT-kontroller	Kontroller som støtter forretningsledelse og governance og som i tillegg omfatter de generelle og tekniske kontroller over informasjonsteknologi, så som applikasjoner, informasjon, infrastruktur og mennesker.
Kontroll	Et hvert tiltak iverksatt av ledelsen, styret og andre parter for å styre risiko og øke sannsynligheten for at organisasjonens målsetninger nås. Ledelsen planlegger, organiserer og styrer gjennomføringen av tilstrekkelige tiltak for å oppnå rimelig sikkerhet for måloppnåelse.
Kontrollmiljø	Holdningene og gjerningene til styret og ledelsen når det gjelder betydningen av kontroll i organisasjonen. Kontrollmiljøet gir orden og struktur for oppnåelsen av hovedhensiktene med internkontrollsystemet. Kontrollmiljøet inkluderer følgende elementer: <ul style="list-style-type: none">• integritet og etiske verdier• ledelsens filosofi og driftsform• organisasjonsstrukturen• måten ledelsen fordeler ansvar og myndighet på• hvordan den organiserer og utvikler organisasjonens menneskelige ressurser• kompetanse hos organisasjonens medarbeidere
Kontrollprosesser	Retningslinjer, prosedyrer og aktiviteter som er del av et kontrollrammeverk utformet for å sikre at risikoer holdes innenfor den risikotoleransen som er fastsatt gjennom organisasjonens risikostyringsprosess.
Misligheter	Enhver ulovlig handling karakterisert som bedrag, hemmeligholdelse eller tillitsbrudd. Disse handlingene trenger ikke å være forbundet med trusler om vold eller bruk av fysisk styrke. Misligheter gjennomføres av parter og organisasjoner for å skaffe seg penger, eiendeler eller tjenester, for å unngå å betale for eller miste en tjeneste, eller for å sikre seg personlige eller forretningsmessige fordeler.
Må	Bruken av ordet «må» i <i>standardene</i> representerer et ubetinget krav.
Målsetninger for oppdraget	Beskrivelser laget av internrevisorer for å definere hva som skal oppnås gjennom oppdraget.
Objektivitet	En upartisk holdning som lar internrevisorer utføre oppdrag på en slik måte at de har tro på sitt arbeid og at ingen kompromisser på kvalitet er gjort. Objektivitet krever at internrevisorer ikke lar sin vurdering av revisjonsforhold vike fremfor andres vurdering.

Oppdrag	Et spesifikt internrevisjonsoppdrag, aktivitet eller gjennomgang, slik som en internrevisjon, egevalueringoppdrag, mislighetsundersøkelser eller rådgivningsoppdrag. Et oppdrag kan inneholde mange oppgaver eller aktiviteter som til sammen skal sørge for at et spesifisert sett av relaterte mål oppnås.
Oppdragsplan	Et dokument som lister opp de prosedyrene som skal utføres i løpet av et oppdrag utformet for å utføre oppdragsplanen.
Revisjonssjef	Revisjonssjef er benevnelsen på en person på seniornivå med ansvar for en hensiktsmessig ledelse av internrevisjonen i samsvar med internrevisjonsinstruksen, samt definisjon av internrevisjon, de etiske regler og <i>standardene</i> utgitt av IIA. Revisjonssjefen eller andre som rapporterer til revisjonssjefen innehar relevante sertifiseringer og kvalifikasjoner. Tittelen revisjonssjef kan variere fra organisasjon til organisasjon.
Risiko	Muligheten for at en hendelse kan påvirke måloppnåelse. Risiko måles i forhold til konsekvens og sannsynlighet.
Risikoappetitt	Graden av risiko en organisasjon er villig til å akseptere.
Risikostyring	En prosess for å identifisere, vurdere, styre og kontrollere potensielle hendelser eller situasjoner, for å skape rimelig sikkerhet i forhold til organisasjonens måloppnåelse.
Rådgivningstjenester	Rådgivende og relaterte tjenester, art og omfang skal være avtalt med oppdragsgiver og formål er å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og kontroll, uten at internrevisor påtar seg lederansvar. Eksempler inkluderer bistand, rådgivning, fasilitering og opplæring.
Standard	En profesjonell erklæring kunngjort av «Internal Audit Standards Board» som definerer kravene til utøvelse av et vidt spekter av internrevisjonsaktiviteter, og til vurdering av slik utøvelse.
Styret	Et styre er en organisasjons styrende organ, slik som selve styret, tilsynsorgan, leder for organ eller tilsynsmyndighet, styringsorgan for ideelle organisasjoner eller andre definerte styringsorganer for en organisasjon, inkludert revisjonsutvalg, som revisjonssjefen kan rapportere til funksjonelt i sin stilling.
Svekkelser	Svekkelse av organisasjonsmessig uavhengighet og individuell objektivitet kan inkludere personlige interessekonflikter, begrensninger i revisjonsomfang, restriksjoner i tilgang til dokumenter, personell, eiendeler og ressursbegrensninger (finansiering).
Teknologibaserte revisjonsteknikker	Ethvert automatisert revisjonsverktøy, så som standard brukerprogrammer for revisjon (generalized audit software), test data generatorer (test data generators), databaserte revisjonsprogrammer (computerized audit programs), spesialisert nytteverktøy for revisjon (specialized audit utilities) og computer-assisted audit techniques (CAATs).

Tilføre merverdi	Internrevisjonen tilfører merverdi til organisasjonen (og dens interessenter) når den gir objektiv og relevant bekreftelse og bidrar til hensiktsmessige og effektive prosesser for governance, risikostyring og kontroll.
Tilstrekkelig kontroll	Tilstede dersom ledelsen har planlagt og organisert (utformet) på en måte som gir rimelig sikkerhet for at organisasjonens risikoer har vært hensiktsmessig styrt og at organisasjonens mål vil bli oppnådd på en effektiv og økonomisk måte.
Uavhengighet	Det foreligger ikke forhold som truer internrevisjonens evne til å utføre sine forpliktelser på en upartisk måte.
Vesentlighet	Den relative viktigheten av tingens betydning innenfor rammen av omgivelsene den blir vurdert, inkludert kvantifiserbare og kvalitative faktorer, så som størrelsesorden, art, effekt, relevans og innvirkning. Profesjonell faglig vurdering bistår internrevisorer i vesentlighetsvurderinger av situasjoner med betydning for relevante målsettinger.

Norges Interne Revisorers Forening
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Besøksadresse: Munkedamsveien 3B, 3. etg.
E-post: post@iia.no
www.iia.no



*Fremskritt gjennom
deling av kunnskap*

www.iia.no